

Advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité over de „Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement en het Europees Economisch en Sociaal Comité — Aanzet tot een debat over een communautaire aanpak van milieukeurregelingen voor visserijproducten”

((COM(2005) 275 final)

(2006/C 88/08)

De Commissie heeft op 29 juni 2005 besloten om het Europees Economisch en Sociaal Comité overeenkomstig artikel 262 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap te raadplegen over de bovengenoemde mededeling.

De gespecialiseerde afdeling Landbouw, plattelandontwikkeling, milieu, die met de voorbereidende werkzaamheden was belast, heeft haar advies goedgekeurd op 25 januari 2006. Rapporteur was de heer Sarró Iparraguirre.

Het Comité heeft tijdens zijn op 14 en 15 februari 2006 gehouden 424e zitting (vergadering van 14 februari 2006) het volgende advies uitgebracht, dat met 100 stemmen vóór en 1 stem tegen, bij 3 onthoudingen, is goedgekeurd.

1. Conclusie en aanbevelingen

1.1 Het Comité is ermee ingenomen dat nu echt de aanzet is gegeven tot een debat over een communautaire aanpak van milieukeurregelingen voor visserijproducten.

1.2 Het Comité is bereid zich hiervoor actief in te zetten.

1.3 De Commissie zou de activiteiten van haar verschillende voor milieukeurmerken bevoegde diensten op elkaar moeten afstemmen. Daarnaast pleit het Comité er ook voor dat de Commissie nauw samenwerkt met de terzake bevoegde internationale organisaties, zoals de FAO (Voedsel- en Landbouworganisatie), de WTO (Wereldhandelsorganisatie), de OESO (Organisatie voor economische samenwerking en ontwikkeling), de UNCTAD (VN-Conferentie over handel en ontwikkeling), de ISEAL (Internationale vereniging voor sociale en milieuaccreditatie en -etikettering) en de ISO (Internationale Organisatie voor normalisatie).

1.4 Ook zou de Commissie voortdurend contact moeten houden met op de eerste plaats de betrokken sectoren (de visserijsector, de verwerkende sector en de afzetsector), de sociale en milieuorganisaties, en de consument.

1.5 De derde door de Commissie voorgelegde optie bestaat erin dat de Gemeenschap een reeks minimumvereisten voor vrijwillige milieukeurregelingen vaststelt. Gezien de complexiteit van de materie en de huidige situatie is dit volgens het Comité de meest verstandige aanpak.

1.6 Wel moeten deze minimumvereisten voldoende strikt zijn en moeten de nodige maatregelen worden getroffen om overtredingen te voorkomen en eventuele overtredingen te bestraffen.

1.7 Regionale visserijorganisaties hebben al bepaalde milieukeurmerken ingevoerd, conform door de EU zelf goedgekeurde regelingen (men denke aan het keurmerk „dolfijnvriendelijk” van de AIDCP — Overeenkomst inzake het internationale programma voor het behoud van dolfijnen⁽¹⁾). Het Comité wijst erop dat het cruciaal is dat de exploitanten zich aan deze

milieukeurregelingen houden; hiertoe dienen de nodige uitvoeringsbepalingen te worden uitgevoerd.

1.8 Het Comité verzoekt de Commissie extra aandacht te besteden aan de problemen die voortvloeien uit de kosten van milieukeurmerken voor visserijproducten. Tevens dient erop te worden toegezien dat deze kosten correct worden verdeeld over de partners in de waardeketen, te weten producenten, verwerkende industrie, handelaars en consumenten.

2. Motivering

2.1 In februari 2004 vond de Raad het nodig een debat over milieukeurregelingen voor visserijproducten op de agenda te zetten. In de desbetreffende mededeling verklaarde de Raad een aantal voorwaarden te willen vastleggen die verband houden met de controle op de vangstmethoden en de voortdurende traceerbaarheid van een product van het vissersvaartuig tot de consument, dit met het oog op de naleving van de regels inzake duurzame visserij en handel.

2.1.1 De Raad heeft er indertijd op gewezen dat de Gemeenschap de boventoon moet voeren bij de debatten hierover in de verschillende internationale fora.

2.1.2 Met haar mededeling heeft de Commissie dan eindelijk toch een debat op gang gebracht over de manier waarop de Gemeenschap de problematiek van milieukeurregelingen voor visserijproducten het best aanpakt. Zij verzoekt de andere EU-instellingen hun standpunt terzake bekend te maken, zodat zij aan de hand daarvan de nodige wetgevingsvoorstellen kan indienen en aanbevelingen kan formuleren.

2.1.3 Ook het Comité dient zich nu dus uit te spreken over deze kwestie.

2.1.4 Met visserijproducten worden in dit advies ook de producten van de aquacultuur bedoeld; toch houdt het Comité de specifieke milieutechnische kenmerken van elk van de desbetreffende activiteiten voor ogen.

⁽¹⁾ Zie COM(2004) 764 final van 29 november 2004 met het voorstel van de Commissie aan de Raad en het door het EP goedgekeurde amendement waarin uitdrukkelijk het volgende wordt gesteld: „(9 bis) Met het oog op de vorige overweging is de benaming „dolfijnvriendelijk”, waarin het AIDCP voorziet, tot nu toe de enige die door de Gemeenschap wordt erkend” (A6-0157/2005 van 26-5-2005)

2.2 Achtergrond

2.2.1 De Commissie is er in haar mededeling in geslaagd een beknopt overzicht te geven van een complexe feitelijke en juridische situatie. Op de eerste plaats wil het Comité daarom de verantwoordelijke dienst alle lof toezwaaien. Overigens heeft het Comité zich ook in zijn advies over „*Ethische handel en garantiesystemen voor consumenten*”⁽²⁾ al in het algemeen uitgelaten over de problematiek van milieukeurregelingen voor visserijproducten, waarop hier concreter wordt ingegaan.

2.2.2 Om het debat in het juiste perspectief te plaatsen mag niet worden voorbij gegaan aan de „*Richtsnoeren inzake milieukeurregelingen voor vis en visserijproducten afkomstig van de zeevisserij*” die onlangs (op 11, 12 en 13 maart van dit jaar) door het bevoegde VN-orgaan, het Comité voor visserij van de FAO, zijn goedgekeurd. Deze richtsnoeren, die onder de loep zijn genomen door een aantal deskundigen, zijn opgesteld in oktober 2004⁽³⁾. Binnen de FAO wordt echter al sinds 1998 gediscussieerd over milieukeurregelingen.

2.2.3 Het zou te ver voeren de hierboven vermelde richtsnoeren in hun geheel in dit advies over te nemen. Wel zij erop gewezen dat hierin een aantal essentiële minimumvereisten zijn vastgelegd, alsook de criteria aan de hand waarvan kan worden beslist of een bepaalde vorm van visserij een milieukeur verdient, waarbij er vanuit wordt gegaan dat de certificering per visserijtak plaatsvindt. Samengevat betreffen de in de richtsnoeren vastgelegde vereisten de volgende punten: regelgeving, administratieve controle, wetenschappelijk onderbouwde gegevens over de bestanden en de gevolgen van de visserij voor het desbetreffende ecosysteem. Daarnaast heeft de FAO ook richtsnoeren uitgewerkt inzake regels voor duurzame visserij en doeltreffende mechanismen voor accreditatie en certificering. De voornaamste in de FAO-richtsnoeren voor de werking van milieukeurregelingen vastgelegde vereisten betreffen transparantie, participatie van de betrokkenen, de regels inzake kennisgeving, de opstelling van een register, onderzoek en herziening van de procedures en normen, het beschikbaar zijn van voldoende menselijke en financiële middelen, rekening en verantwoording, toegankelijkheid van de informatie en van de regelingen inzake behoud, opschorting of intrekking van de accreditatie en de rechten om daar bezwaar tegen te maken.

2.2.4 Er mag echter niet uit het oog worden verloren dat milieukeuren een vrij recent verschijnsel zijn, en hoofdzakelijk in de landen van de Organisatie voor economische samenwerking en ontwikkeling (OESO)⁽⁴⁾ gebruikt worden. Wel houdt ook de Wereldhandelsorganisatie (WTO) zich op dit moment met deze kwestie bezig. De Internationale Organisatie voor normalisatie (ISO) heeft dan weer haar eigen methodologische en inhoudelijke criteria voor milieumanagement uitgewerkt, die zijn vastgelegd in de ISO 14.000-normenreeks. De Commissie

moet alles in het werk stellen om ervoor te zorgen dat haar normen aansluiten bij de bestaande internationale richtsnoeren en normen.

2.2.5 Verschillende lidstaten en, afhankelijk van het nationale staatsmodel, een aantal regionale overheden zijn terzake bevoegd, maar niet in alle gevallen is al gebruik gemaakt van die bevoegdheden. De EU kent dan ook een grote verscheidenheid aan openbare, particuliere, supranationale, nationale en regionale keurmerken, wat bij de consument en op de verschillende markten verwarring kan zaaien⁽⁵⁾.

2.2.6 De grote verscheidenheid aan regels en milieukeuren die op dit moment op de verschillende markten gelden, maken een multidisciplinaire en op harmonisatie gerichte aanpak noodzakelijk.

2.2.7 Met de goedkeuring van Verordening 880/92 van de Raad van 23 maart 1992⁽⁶⁾ voerde de EU voor het eerst een geharmoniseerde milieukeur in. Vijf jaar geleden werd deze verordening herzien en vervangen door een nieuwe, nu nog steeds geldende verordening⁽⁷⁾ waarbij een regeling voor milieukeuren voor verschillende categorieën producten werd ingevoerd. Visserijproducten vallen hier echter niet onder. De Commissie zou dan ook zorgvuldig moeten nagaan of de geldende regeling voor milieukeuren kan worden uitgebreid tot visserij- en aquacultuurproducten.

2.2.8 Het debat over milieukeurregelingen voor visserijproducten moet worden gezien tegen de achtergrond van de andere beleidsmaatregelen van de EU. Meer concreet valt te denken aan het Zesde Milieuactieprogramma van de Europese Gemeenschap, dat is vastgesteld bij het gezamenlijk besluit van het EP en de Raad nr. 1600/2002/EG van 22 juli 2002⁽⁸⁾, en aan het Actieplan van de Gemeenschap om milieubescherminseisen in het gemeenschappelijk visserijbeleid te integreren⁽⁹⁾, waarin de invoering van milieukeuren voor visserijproducten als aanvullende maatregel in overweging wordt genomen.

2.2.9 Hoewel niet helemaal vergelijkbaar wil het Comité de aandacht van de Commissie en de overige instellingen en geïnteresseerden toch vestigen op het bestaan van een regeling voor het geharmoniseerd, gemeenschappelijk gebruik van een kenmerk, dat zeker kan worden beschouwd als een milieusymbool, aangezien het de naleving van de richtlijn inzake recycling van verpakkingen garandeert⁽¹⁰⁾. Het gaat om het zogenaamde „groene punt”, dat op het merendeel van de recycleerbare verpakkingen in de EU-lidstaten terug te vinden is. In feite

⁽²⁾ PB C 28 van 23 februari 2006.

⁽³⁾ FAO-document TC:EMF/2004/3 van augustus 2004

⁽⁴⁾ Zie bv. COM/ENV/TD(2003)30/FINAL van 25 februari 2004 over de toegang van ontwikkelingslanden tot de markten van de ontwikkelde landen in het kader van bepaalde milieukeurprogramma's; te vinden op www.oecd.org

⁽⁵⁾ Kentekenend in dit verband is de lijst met logo's op de webpagina over milieukeurmerken van de EU zelf: (http://europa.eu.int/comm/environment/ecolabel/other/int_ecolabel_en.htm)

⁽⁶⁾ PB L 99 van 11 april 1992, blz. 1

⁽⁷⁾ Verordening (EG) 1980/2000 van het EP en de Raad van 17 juli; PB nr. L 237 van 21 september 2000, blz. 1

⁽⁸⁾ PB L 242 van 19 september 2002, blz. 1

⁽⁹⁾ COM(2002) 186 final van 28 mei 2002

⁽¹⁰⁾ Het gaat i.h.b. om de richtlijnen 94/62/EG en 2004/12/EG

ging het om een geregistreerde merknaam die toebehoorde aan een Duits bedrijf, dat haar hoofdkantoor in 1996 naar Brussel verhuisde en het gebruik van de merknaam vrijgaf, dit met het oog op samenwerking met de meeste lidstaten en derde landen, alsook met de economische sectoren die betrokken zijn bij een correcte aanpak van de recyclage van verpakkingen. De huidige rechtsgrondslag ligt vervat in de communautaire richtlijnen en de nationale uitvoeringsbepalingen; in de praktijk zou dus een duidelijk en gemeenschappelijk logo ingevoerd kunnen worden, dat wordt ontworpen door een particuliere onderneming (Packaging Recovery Organisation Europe s.p.r.l.), die er over waakt dat de criteria in een meerderheid van de lidstaten op elkaar worden afgestemd en de verschillende nationale bevoegde instanties zich daar aan houden ⁽¹⁾.

2.2.10 Het was kortom de hoogste tijd dat het debat over milieukeuren voor visserij- en aquacultuurproducten werd opgestart. Hoewel het gaat om een ingewikkelde problematiek mogen dan ook geen overdreven lange termijnen worden vastgelegd. Verder moet de hand worden gehouden aan de richtsnoeren van de FAO — en vanzelfsprekend ook aan de eigen criteria van de EU, die eventueel nog kunnen worden aangescherpt —, moet worden uitgegaan van een multidisciplinaire aanpak en harmonisatie, en moeten de bescherming van het milieu en de natuurlijke hulpbronnen en de dienstverlening aan de consument steeds voorop staan.

3. Algemene opmerkingen

3.1 De verschillende uitgangspunten

3.1.1 De FAO beschikt over bevoegdheden op visserijgebied en is dus dé referentie voor de verschillende regionale visserijorganisaties die onder het huidige zeerecht — ingesteld bij het VN-Verdrag over het zeerecht — vallen. Milieukeurregelingen voor de visserij zijn voor de FAO dan ook op de eerste plaats bedoeld om de visserij te beschermen; er wordt slechts indirect verwezen naar de daaropvolgende fases, die verband houden met de afzet van visserijproducten.

3.1.2 Andere internationale organisaties, en m.n. de WTO ⁽²⁾ en de UNCTAD, trachten er in het kader van de Overeenkomst inzake technische handelsbelemmeringen daarentegen vooral op toe te zien dat de milieukeurmerken de internationale handel niet op onwettige wijze in de weg staan en de ontwikkelingslanden niet benadelen ⁽³⁾. Zij streven ernaar de aanvullende maatregelen op het gebied van duurzame visserij, zoals milieukeurregelingen, te verenigen met de internationale regels die moeten voorkomen dat technische of andersoortige belemmeringen van de internationale handel worden opgeworpen. Bovendien dragen zij samenwerking hoog in het vaandel, zodat de landen die het aan technische en financiële middelen ontbreekt op de nodige steun kunnen rekenen bij de

⁽¹⁾ Zie <http://www.pro-e.org>

⁽²⁾ Uitputtende informatie over het standpunt van de WTO inzake handel en milieu is te vinden op: http://www.wto.org/spanish/tratop_s/envir_s/envir_s.htm (Engelse versie: http://www.wto.org/english/tratop_e/envir_e/envir_e.htm; Franse versie: http://www.wto.org/french/tratop_f/envir_f/envir_f.htm)

⁽³⁾ Zie document TD/B/COM.1/EM.15/2; hoewel hierin vooral de landbouw wordt behandeld is de informatie van toepassing op alle andere extractieve sectoren, zoals visserij (<http://www.unctad.org/en/docs/c1em15d2.en.pdf>)

invoering van milieukeuren. Het Comité is in dit verband van mening dat een milieukeurmerk voor visserijproducten op zich geen belemmering is voor de internationale handel, op voorwaarde dat wordt voorzien in de nodige mechanismen voor transparantie en gelijke toegang.

3.1.3 De ISO en andere organisaties voor normalisatie houden zich dan weer bezig met de methodologie en goede praktijkvoorbeelden op het gebied van milieumanagement en de daarbij behorende milieukeurregelingen. Documenten waarin de specifieke kenmerken van visserijproducten in dit verband aan de orde komen, bestaan echter niet.

3.1.4 Alleen de FAO houdt zich bezig met uitsluitend op visserijproducten gerichte milieukeuren. Het Comité is het echter met de Commissie eens dat elk besluit op dit vlak moet stroken met de besluiten van de internationale organisaties, en dat er daarnaast naar moet worden gestreefd de verschillende benaderingen van deze organisaties, die het gevolg zijn van hun specifieke aard en taken, bij elkaar te doen aansluiten.

3.1.5 Gezien het bovenstaande is het Comité van mening dat het door de Commissie op te stellen wetgevingsvoorstel net als de internationale werkzaamheden terzake rekening moet houden met het omvangrijke communautaire acquis en de ervaring van de EU zelf met de huidige regeling voor milieukeuren (en met het „groene punt”). Op die manier kunnen de voor visserij bevoegde diensten hun optreden afstemmen op de werkzaamheden van de diensten die zich bezighouden met milieu en marktharmonisatie, dit om te vermijden dat er nóg meer, niet naar behoren werkende regelingen zouden bijkomen; deze zouden in dat geval hun doel voorbijschieten en alleen maar meer verwarring stichten bij de sector en de consument. Hoewel de Commissie hier een moeilijke taak wacht, zou zij toch uiterlijk in de eerste helft van 2006 een wetgevingsvoorstel moeten klaar hebben.

3.2 Milieukeuren voor visserijproducten: de verschillende feitelijke situaties

3.2.1 De Commissie geeft duidelijk aan dat er geen basisregeling voorhanden is op grond waarvan het mogelijk zou zijn de criteria voldoende rigoureuze te harmoniseren. Vandaar dat in de praktijk zowel situaties worden aangetroffen die navolging verdienen, als situaties waaraan een eind dient te worden gemaakt.

3.2.2 Uit de beschikbare literatuur ⁽⁴⁾ en de internationale regelgeving blijkt dat in de praktijk tal van uiteenlopende regelingen bestaan, die niet altijd beantwoorden aan de vereisten op het vlak van transparantie en rechtvaardigheid, wat voor een milieukeurregeling nochtans essentieel is.

⁽⁴⁾ Zie bv. het verslag van C. Deere voor de FAO en de IUCN „Eco-labelling and sustainable fisheries”, blz. 9, of het EVER-rapport (http://europa.eu.int/comm/environment/emas/pdf/everinterim-report_en.pdf)

3.2.3 Uit de samenwerking tussen de sector en maatschappelijke organisaties zijn een aantal vrijwillige regelingen voor erkenning, certificering en het gebruik van milieukeuren gegroeid. Deze organisaties werken met duidelijke en billijke normen voor erkenning, certificering en het gebruik van milieukeuren die voor iedereen toegankelijk zijn. Het gaat om duidelijke, billijke normen die kunnen worden opgevraagd via het internet en van toepassing zijn op verschillende vormen van visserij in een groot aantal landen. Ook zijn binnen deze organisaties raadgevende comités en controlemechanismen opgericht en beschikken zij over de nodige controlemechanismen.

3.2.4 Daarentegen bestaan er ook particuliere milieulogo's (de Commissie geeft zelf een aantal voorbeelden) die volstrekt arbitrair zijn of waarvan niet duidelijk is aan welke regels ze beantwoorden, en die in de praktijk lang niet voldoen aan de relevante gedragscodes. Bepaalde van deze regelingen illustreren hoe een milieukeur voor visserijproducten schadelijke gevolgen kan hebben, omdat de internationale wetgeving met voeten wordt getreden, ongewenste belemmeringen voor de internationale handel worden opgeworpen en methodologieën worden gehanteerd die haaks staan op alle aanbevelingen op het gebied van milieukeuren, waardoor ontegensprekelijk een monopolie wordt gecreëerd, dicit een hoge Europese verantwoordelijke.

3.2.5 Uit deze voorbeelden mag blijken dat de huidige situatie niet al te lang meer kan blijven aanslepen. Op dit moment is het immers mogelijk milieukeuren in te voeren zonder stevige rechtsgrondslag, en die zelfs indruisen tegen de bestaande communautaire en internationale regelgeving. Zowel de producenten als de consumenten en andere betrokkenen ondervinden hiervan de nadelen.

3.2.6 Vermeldenswaardig is de regeling voor tonijn uit de oostelijke Stille Oceaan, die is ingesteld door de bevoegde regionale visserijorganisatie, te weten de Inter-Amerikaanse Commissie voor tropische tonijn. Deze heeft een Overeenkomst inzake het internationale programma voor het behoud van dolfijnen (APICD) ⁽¹⁵⁾ goedgekeurd, waar de EU zich met Besluit 1999/337/EG van de Raad van 26 april 1999 ⁽¹⁶⁾ vrijwillig bij heeft aangesloten. Bij deze overeenkomst is een specifiek milieukeurmerk ingevoerd dat door de EU wordt gesteund en waarover op dit moment in het EP wordt gedebatteerd in het kader van de wetgevingsprocedure ⁽¹⁷⁾.

3.2.7 Bij het bestuderen van deze materie en de indiening van wetgevingsvoorstellen zou moeten worden uitgegaan van de hierboven beschreven situatie. Telkens als een regionale visserijorganisatie die bevoegd is voor een specifieke vorm van visserij een eigen milieukeurmerk wil invoeren dat beantwoordt aan de beginselen van de FAO, zou de EU ertoe moeten

bijdragen dat de erkenning en invoering voldoen aan de relevante vereisten. Daarnaast zou zij kunnen overwegen dergelijke keurmerken zelf over te nemen, en merken die indruisen tegen haar regelgeving te verbieden.

3.2.8 Het Comité is van oordeel dat alle particuliere milieukeuren voor visserij- en aquacultuurproducten moeten beantwoorden aan strikte criteria inzake erkenning en onafhankelijke certificering. Daarnaast moet de Commissie in haar wetgevingsvoorstel voorzien in een voor alle belangstellenden en de sector visserij- en aquacultuurproducten toegankelijk openbaar register waarin staat aangegeven welke in gebruik zijnde keurmerken voldoen aan de wettelijk vastgelegde vereisten.

4. Specifieke opmerkingen

4.1 Tenuitvoerlegging, certificering, vergunning, controle en sancties

4.1.1 Er dient een duidelijk onderscheid te worden gemaakt tussen milieukeurmerken en de algemene regels voor de etikettering van voedingsmiddelen. Het gebruik van een milieukeurmerk betekent op zich niet dat een product voldoet aan de regels — wat ook als een product geen keurmerk draagt het geval moet zijn —, maar wel dat het beantwoordt aan een aantal strengere milieunormen, die in dit geval betrekking hebben op duurzame visserij, instandhouding van de bestanden in kwestie en minimale schade aan de biodiversiteit en het mariene milieu in het algemeen.

4.1.2 Net als dat het geval is voor alle andere extractieve of aquacultuurproducten, kunnen de milieukeuren van toepassing zijn op zowel onverwerkte (verse of diepgevroren hele vis) als verwerkte producten, of het nu gaat om diepgevroren of gepelkde vis, vis in conserven of voorgedroogde vis, of bereidingen op basis van vis. In het eerste geval garandeert de milieukeur dat de gebruikte extractieve visserijmethoden stroken met de relevante regels voor controle én met de FAO-code voor duurzame visserij. In het tweede geval houdt de milieukeur in dat de consument er dankzij de correcte toepassing van de regels inzake traceerbaarheid van uit kan gaan dat het hem aangeboden verwerkte en op de markt gebrachte product is gemaakt met visserijproducten die een milieukeur hebben verdiend.

4.1.3 Een milieukeur voor visserijproducten moet ook correct worden gebruikt. Vandaar dat niet alleen moet worden voorzien in een algemeen wettelijk kader, maar ook in een duidelijk mechanisme voor het erkennen van certificatieorganismen, het toekennen van de milieukeuren, het oplossen van geschillen, het toezicht en het opleggen van sancties bij misbruik en overtredingen; dit maakt het verschil tussen visserijproducten met en zonder milieukeur.

⁽¹⁵⁾ Meer details over deze overeenkomst op <http://www.iattc.org/PICD-DocumentsSPN.htm>

⁽¹⁶⁾ Zie ook het voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de sluiting door de Europese Gemeenschap van de Overeenkomst inzake het internationale programma voor het behoud van dolfijnen (COM(2004) 764 final).

⁽¹⁷⁾ PE 357.789v01-00 van 2 mei 2005, rapporteur de heer Duarte Freitas: Ontwerpverslag over het voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de sluiting door de Europese Gemeenschap van de Overeenkomst inzake het internationale programma voor het behoud van dolfijnen.

4.1.4 Voorbeeld van een dergelijk mechanisme is het register waarnaar wordt verwezen in par. 3.2.8. De regels en het register moeten ervoor zorgen dat er een regeling ontstaat die gebaseerd is op transparantie en voorlichting van de consument, zodat het vertrouwen weer groeit en de kloof tussen het percentage consumenten dat zegt geïnteresseerd te zijn in de milieuaspecten van een product (op dit moment zo'n 44 %) en het percentage dat daaraan ook daadwerkelijk consequenties vastknoopt bij zijn aankopen (10 %), kan worden overbrugd.

4.1.5 Zowel het eerder vermelde EVER-rapport als het standpunt van EUROPECHE/COGECA ⁽¹⁸⁾ in de nota over het in dit advies behandelde onderwerp stemmen tot op zekere hoogte pessimistisch. Milieukeurmerken in het algemeen, en keurmerken voor visserijproducten in het bijzonder, zouden voor de producenten een meerwaarde moeten hebben en de consument transparante en correcte informatie moeten verschaffen. Naast de strijd tegen honger is milieubescherming in de breedste zin van het woord op dit moment evenwel een van de grootste problemen waarmee de mensheid zich geconfronteerd ziet. Het is dan ook absoluut noodzakelijk dat de EU zich bezighoudt met de mechanismen die het de verantwoordelijke consument mogelijk moeten maken te kiezen voor producten die zijn gewonnen, verwerkt en afgezet volgens bepaalde milieucriteria.

4.1.6 Het Comité heeft kennis genomen van het formele standpunt van het WNF, en verheugt zich erover dat de visie van het WNF, hoewel logischerwijze op een paar punten afwijkend van die van het Comité, over het algemeen gelijkloopt met de in dit advies uiteengezette visie. Zo zijn Comité en WNF het er roerend over eens dat een strikte regeling voor milieukeuren voor visserijproducten moet worden uitgewerkt.

4.1.7 Het Comité is van oordeel dat de Commissie er in haar toekomstige wetgevingsvoorstel specifiek rekening mee moet houden dat een milieukeurregeling voor visserijproducten ook een vorm van steun aan de visserijsector kan zijn: de kosten kunnen worden verhaald op de hele handelsketen, evenwel zonder dat de consument daar nadeel van ondervindt. In die zin kan de milieukeurregeling voor visserijproducten de vissers en het bedrijfsleven doen inzien dat een duurzame visserij en aquacultuur noodzakelijk zijn voor het behoud van de

bestanden, die de spil zijn van alle visserij-activiteiten en de hele daarmee samenhangende handelsketen.

4.1.8 Het Comité wil de Commissie erop wijzen dat de kosten van een milieukeurregeling voor visserijproducten moeten worden gespreid over de productieketen, tot het punt waarop het product bij de consument aankomt. Voor kleine en middelgrote ondernemingen of de visserijsector in ontwikkelingslanden kan het in bepaalde gevallen moeilijk zijn een milieukeur te verkrijgen. Bij de goedkeuring van de regelgeving moet daarom ook worden gedacht aan mechanismen voor ondersteuning via producenten- of vissersorganisaties of via partnerschapsovereenkomsten. Om een milieukeurregeling zo effectief mogelijk te maken zijn hoe dan ook heel wat inspanningen vereist op het vlak van voorlichting en informatieverbreiding. Volgens het Comité is het de overheid die verantwoordelijk is voor de financiering van de voorlichting en bewustmaking van de visserijsector en de consumenten.

4.1.9 Acties van de EU moeten daarom steeds worden beschouwd als een eerste stap, maar dienen niettemin te voldoen aan de volgende vereisten:

- i. de vaststelling van duidelijke en bindende regels i.v.m. de erkenning, de certificering en het gebruik van milieukeuren voor visserijproducten;
- ii. de invoering van een regeling om na te gaan of een bepaalde milieukeurregeling doeltreffend, transparant en billijk is;
- iii. de invoering van sancties (overeenkomstig het subsidiariteitsbeginsel) bij overtreding van de geldende normen;
- iv. de vaststelling van voorlichtingsprogramma's voor consumenten en de sector, zodat zij weten wat een bepaald milieukeurmerk voor de visserij precies inhoudt;
- v. de vaststelling van het desbetreffende investeringsprogramma, waarbij heel in het bijzonder rekening moet worden gehouden met de economische gevolgen van de milieukeurregeling voor visserijproducten;
- vi. de invoering van permanente mechanismen voor dialoog met de betrokkenen met het oog op de continue verbetering van de regeling.

Brussel, 14 februari 2006

De voorzitter
van het Europees Economisch en Sociaal Comité
Anne-Marie SIGMUND

⁽¹⁸⁾ EP(05)115-CP(05)86S1 van 24 augustus 2005